

for, Fæstets Overgang til Selveiendom, ligesom jeg ogsaa maa fremhæve, at Afløsning, af Mensalgaardene, af Præsters og Biskoppers Fæstegods er i Fremgang, at Ministeriet tilfølgter Afhændelse deraf, efter saadanne Grundsatninger, hvorved Fæsterne ville kunne finde sig tjente, og at der bestandig er flere, som paa de Vilkaar, der sædvanlig tilbydes, søge at erholde Selveiendom over dette Slags Gods.

B. Christensen: Naar jeg reiser mig for at tage Ordet i denne Sag, da er jeg forvildet om, at jeg ikke skal opholde det ærede Thing meget længe, og jeg er derhos for mit Vedkommende af den Mening, at den ikke i de forhaandenværende Omstændigheder foreligger særdeles Anledning til en varm og lidenskabelig Debat. Jeg har den fulde Tro og Overbeviisning, at en Evangslov for Fæstevæsenet baade bør og vil komme inden en meget snar Tid, om den end ikke vil komme strax, og jeg maa tilstaae, at jeg bygger dette Haab ikke blot paa denne Sags egen indre Nødvendighed og Berettigelse, men ogsaa derpaa, at det ikke kan nægtes, at, hvad vi idag have hørt fra Ministerbænken, er ikke lidet forskjelligt fra og ikke lidet mindre ugunstigt, end hvad vi ifjor hørte fra den samme Plads, men rigtigt nok af en ganske anden Mand. Ministeriet vil, som det hedder, for Dieblicket — og dette Ord har jeg udtryffeligt noteret mig — ikke gaae ind paa Sagen, fordi det ikke troer, at den for Dieblicket er nødvendig; men Ministeriet er saa langt fra at have enten modsat sig dens videre Fremme eller anbefalet Thinget ikke videre at behandle den, at den ærede Indenrigsminister endogsaa rigtig nok, som han udtrykte sig, for sit eget Vedkommende har fremsat de Hovedbetænkkeligheder, han havde ved det foreliggende Forslag, og af disse Hovedbetænkkeligheder, der i Tallet kun vare to, var derhos den ene aabenbart af en saadan Natur, at, var der ikke Andet veien, maatte en Overenskomst temmelig let kunne tilveiebringes. Ingen af os vil imidlertid kunne forfølge for sig selv, at Tidens Mand netop nu er meget vanskeligt og lidet gunstigt for en Reform som den, hvorom der her er Tale. Det vilde derfor

være at hengive sig til Noget, der vel kunde betegnes som Utaalmodighed, dersom vi enten vilde troe, at en Sag som denne nødvendigvis maatte kunne bringes tilende strax, eller, dersom vi forsagede, fordi det identvisl maa og vil gaae os, som det ved større og vigtigere Reforme i andre Lande er gaaet, at Træet ikke er faldet ved det første Hug. Naar vi ikke faae denne Lov bragt tilstede i denne Sesssion, da er det derfor ikke blot usandsynligt, men det er efter min Overbeviisning endogsaa meget rimeligt, at vi ville have et saameget sikkrere Haab om, at den næste Sesssions Bestræbelser i denne Retning ikke vil undlade at bringe os Resultatet; thi Ingen vil visse- lig tvivle om, at de Mange af os her i Salen, der i saa lang Tid have interesseret sig og fremdeles ville interessere sig for denne Sag, vel skulle vide at føre den frem og vedblive at arbejde for den. — Jeg troer derhos, at, naar man erindrer, hvad der forøvrigt ofte nok har været sagt, at netop Fæstebondestanden lider overmaade meget mere under de nuværende Fæsteforhold end nogen- sinde tidligere derved, at Godseierne mere end nogenfinde, — og man kan let forklare sig det, — rive sig løs fra de mere patriarkalske Anskuelser, hvoraf de tidligere lode sig lede, og naar man erindrer, hvor mange Steder der bleve fæsteledige, og hvor særdeles trykkende næsten enhver Fæsteledighed er for den paagjældende Familie, og naar man endelig ikke taber af Sigte, at en tvingende Lov, som den ærede Forslagsstiller oftere har fremhævet, fremfor noget Andet vil fremskynde de frivillige Overenskomster, saa troer jeg ikke, at man kan paatvile, at der er god Grund for os til af al Magt at fortære i denne Sags Fremme. Det er imidlertid med Hensyn til enkelte Bemærkninger, der ere fremsførte af den høitagtede Indenrigsminister, at jeg har ønsket at tage Ordet. Hans Hovedargument for, at Regjeringen i dette Dieblik ikke kunde finde sig foranlediget til at tage Sagen paa sig, var, at efter de statistiske Opgivelses, han paaberaabte sig, var 11 $\frac{1}{2}$ pCt. af Fæstegodset i de forløbne 2 $\frac{1}{2}$ Aar allerede gaaet over til Selveiendom; men selv om jeg endogsaa forudsætter, at disse Opgivelses vare nøjagtigere,